

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

**Центра за промоцију науке
за период јануар-јул 2016.**

УВОД

КРАТКИ ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ

Током извештајног периода, од 1. јануара до 30. јуна 2016. године, Центар за промоцију науке организовао је велики број научнопопуларних догађаја, покренуо више иницијатива, издања и програма, и проширио мрежу сарадње са научницима, медијима, школама и посебно локалним самоуправама, као и са међународним партнерима, са циљем јачања културе науке, подизања научне писмености и стварања услова за целоживотно образовање и раст иновативности у Републици Србији.

ЦПН је додатним ангажовањем запослених, као и уз помоћ велике подршке својих партнера, снажне мреже научних промотера, медија и наставника, као и представника локалних самоуправа широм Србије, спровео све надлежности предвиђене Законом о научноистраживачкој делатности, али и успешно покренуо читав низ иницијатива које превазилазе домен промоције науке.

Оснажен прошлогодишњим успостављањем новог Управног одбора и избором новог директора, као и решавањем одређених инфраструктурних и административних изазова, Центар је у 2016. годину ушао са амбициозним плановима, посебно када су у питању отвореност ка грађанима и укључивање што већег броја ангажованих кроз конкурсе, као и тзв. децентрализација промоције науке, односно отварање 12 научних клубова у градовима широм Србије. Поред отварања научних клубова, Центар је наставио успешну реализацију својих других пројеката, као и изградњу продуктивног односа са научном заједницом, школама, привредом, медијима и, нарочито, локалним самоуправама.

Прву половину 2016. године обележили су следећи подухвати:

1. Центар за промоцију науке је од 5. априла до 21. јуна успешно отворио планираних 12 научних клубова у градовима широм Србије, у којима локалне научне заједнице, школе, организације и заинтересовани појединци већ планирају и спровode различите научне и научнопопуларне садржаје;
2. У оквиру манифестације Мај месец математике за 2016. годину, под називом *Лица математике*, Центар је спровео конкурс у сарадњи са Математичким институтом САНУ и направио избор 10 наставника из Србије који су представили своју добру праксу у настави и промоцији математике. У оквиру ове манифестације Центар је организовао више изложби, предавања и радионица, као и цртање серије графита у пет различитих градова посвећених великанима математике. Покренут је и нови програм *Мој данашњи задатак*;
3. У оквиру међународног пројекта *Art & Science*, Центар за промоцију науке је током априла организовао велику изложбу домаћих и иностраних уметника у галерији *Podroom* у Културном центру Београд;
4. У марту 2016. године на киоске је изашао четврти број илустрованог научнопопуларног часописа *Елементи*, да би у првим данима јула изашао и пети број часописа за пето 2016. Часопис ЦПН-а непрекидно привлачи интересовање и његова продаја - расте;
5. ЦПН је у Београду наставио свој програм изузетно посећених и популарних ЦПН трибина у Великој сали Студентског културног центра, са четири трибине одржане у првој половини 2016. године, као и успостављањем инфраструктуре уз помоћ које су трибине уживо приказиване у градовима широм Србије;
6. Центар је током пролећа 2016. године припремио два важна и занимљива издања за домаћу стручну и ширу јавност, која ће се појавити у продаји почетком јула: *Увод у објављивање научних публикација* и *Шта биљка зна: водич кроз свет чула*. За дизајн корица ова два издања расписана су два јавна конкурса;
7. Настављена је сарадња на неколико међународних пројеката на којима је Центар за промоцију науке партнер, где се посебно издваја низ тренинга и радионица које је одржао ЦПН на пројекту *RRI Tools* у Србији, Хрватској и Црној Гори;

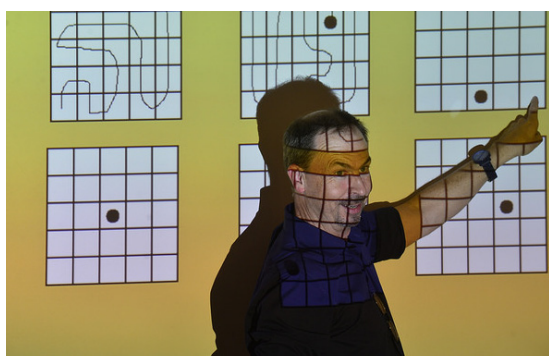
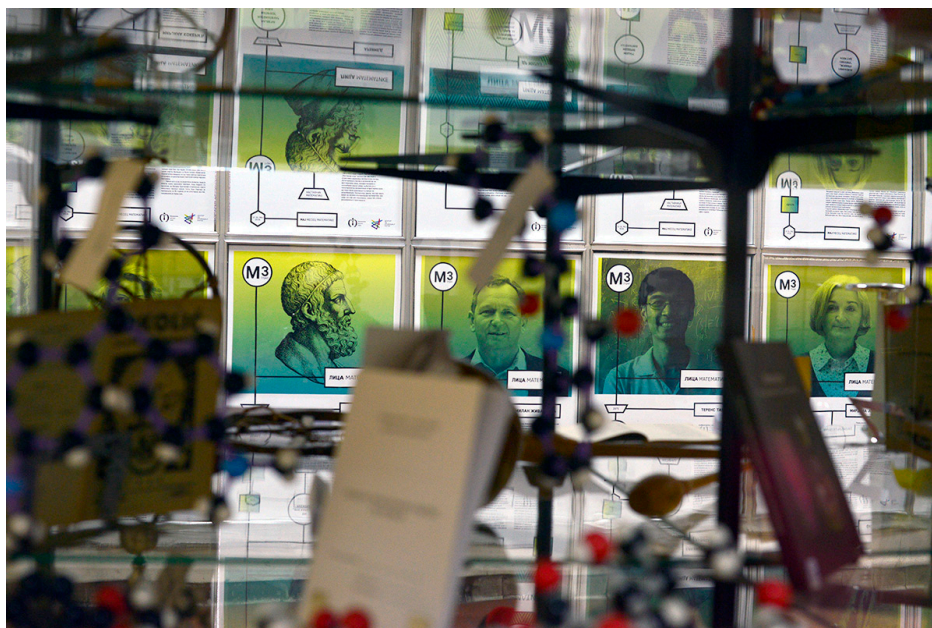

8. Током пролећа 2016, од априла до јуна, успешно је спроведено електронско пријављивање, преглед и избор 65 пројеката који су добили средства у оквиру Јавног позива за пројекте промоције и популаризације науке, од чега 47 локалних пројеката у научним клубовима;
  9. ЦПН је учествовао у организацији сајма Нове технологије у образовању 2016 у фебруару, у Београду, где је представио модел научног клуба у припреми отварања научних клубова у градовима широм Србије;
  10. ЦПН је организовао научнопопуларну трибину током трајања велике астрономске конференције *LSST@Europe2* у Београду, где су гости били астрономи и астрофизичари из Србије, региона и остатка света;
  11. Настављен је путујући програм ЦПН планетаријум и ЦПН океанијум, који су у првој половини године посетили многе градове у Србији, али и у региону;
  12. Путујућа изложба Спектри покренута у претходном извештајном периоду, гостовала је у научним клубовима широм Србије приликом њихових отварања, али и на Филозофском факултету у Београду;
  13. Као најпосећенији сајт у региону за науку, научнопопуларни портал Елементарнијум се и у овом периоду свакодневно уређивао, пласирајући нове садржаје из популарне науке;
  14. Настављена је и изградња нових интернет локација за потребе промоције науке, али и за инфраструктурне потребе Центра;
  15. Сваког месеца се реализује и пројекат Телескоп, током којег се производе кратки дневни астрономски садржаји као замена хороскопским рубрикама у дневној штампи;
  16. Настављена је сарадња са медијима, као и програм Колоквијум научног новинарства, који је изазвао велико интересовање међу студентима и из којег се већ издвајају талентовани научни новинари;
  17. Како би одговорио и на актуелне изазове у научној заједници, као ванредни догађај, ЦПН је током овог периода организовао посећену трибину Шта се догодило са науком у Србији?, која је за циљ имала комуникацију између научника и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.
- У другу половину 2016. године Центар за промоцију науке улази први пут децентрализован, са успешно организованим просторима популаризације науке и спровођења пројеката широм Србије.
- У наставку Извештаја следи преглед најважнијих реализованих програма, издања, сајтова и међународних пројеката, као и детаљан преглед активности за период јануар-јун 2016. године.

**ПРОГРАМИ
ИЗЛОЖБЕ
2016.**

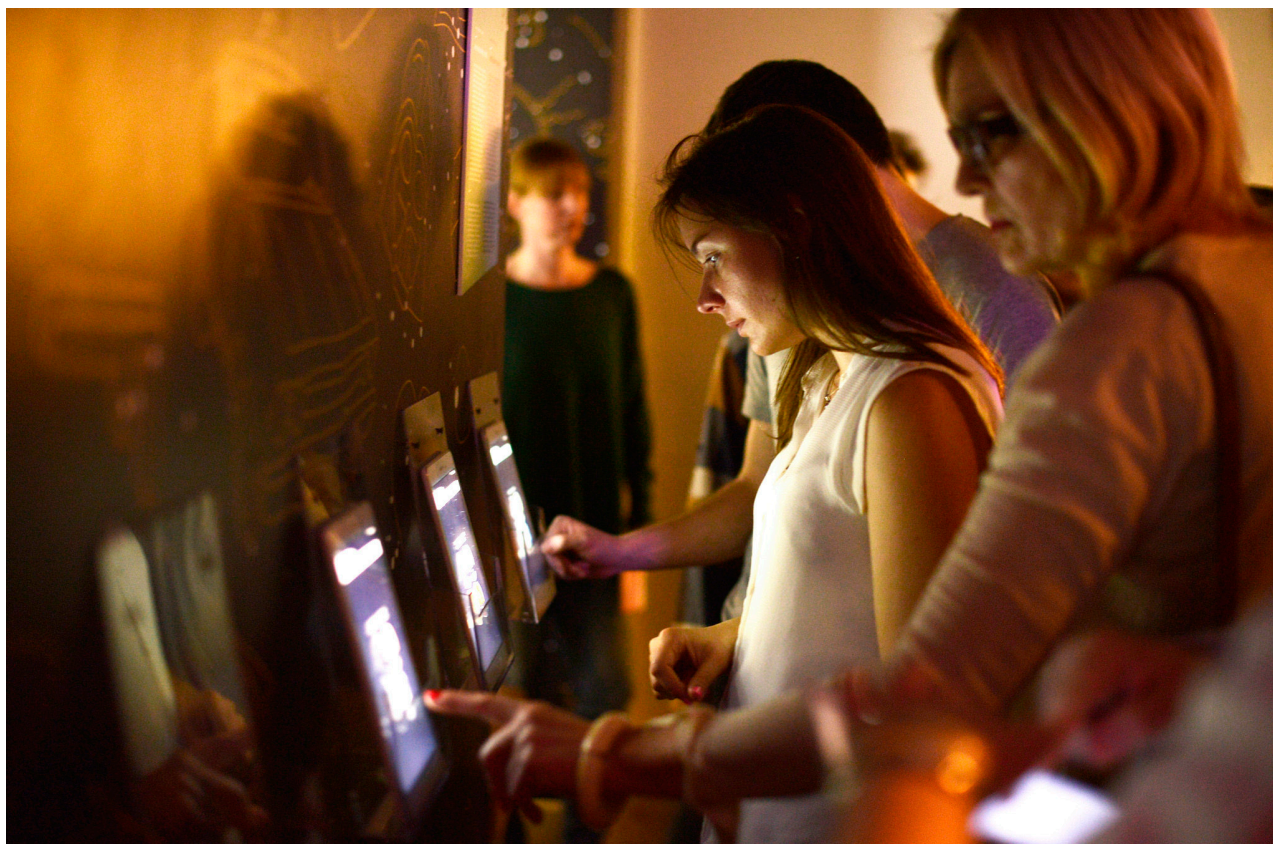
ПРОГРАМСКЕ АКЦИЈЕ

МАЈ МЕСЕЦ МАТЕМАТИКЕ 2016: ЛИЦА МАТЕМАТИКЕ

Овогодишњи Мај месец математике (М3) представио је десет најкреативнијих наставника математике, изабраних на конкурс на коме је учествовало више од 200 наставника из свих делова Србије. Током манифестације, они су организовали низ радионица за ђаке широм Србије. Традиционална манифестација је, уз то, ове године изашла на улице, у тролејбусе и на зидове где је представљено десет великана из историје математике. М3 је обележило и гостовање Џејмса Тентона, успешног популаризатора математике који је одржао низ предавања у Београду у сарадњи са Центром. Такође, ЦПН је организовао свакодневни програм *Мој данашњи задатак*, који је објављиван у дневној штампи и на сајту Елементарјум. У програму је учествовало 3500 људи који су решавали задатке, а најбољих 11 добило је претплату на часопис Елементи.

Истражите више на
m3.rs

ART & SCIENCE

Основни циљ пројекта *Art & Science* јесте спој савремених научних открића и актуелних пракси у домену дигиталне уметности. Као партнер на пројекту, ЦПН је у априлу организовао веома успешну изложбу под називом *Art & Science* у Културном центру Београда, на којој су били изложени радови двоје домаћих и неколико страних уметника.

Истражите више на
cpn.rs/artandscience

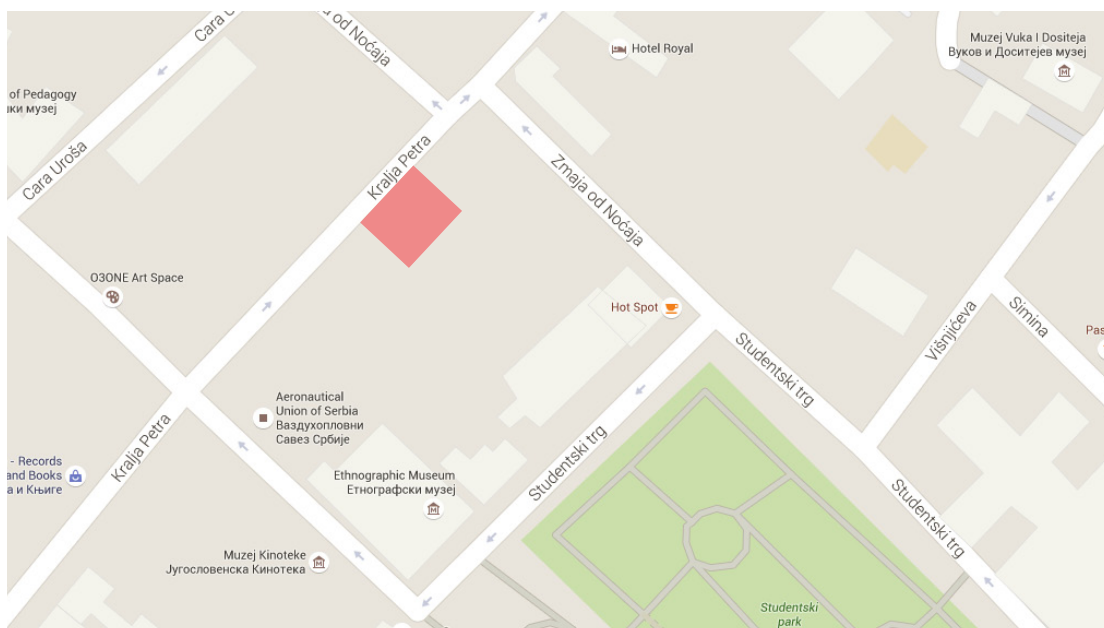
Истражите више на
cpn.rs/naucniklub

НАУЧНИ КЛУБОВИ ШИРОМ СРБИЈЕ

Током пролећа 2016. подигнута је Мрежа научних клубова у Србији. Од априла до јуна ЦПН је успешно отворио 12 научних клубова у 12 градова Србије: у Лесковцу, Чачку, Нишу, Ужицу, Књажевцу, Крагујевцу, Смедереву, Крушевцу, Кикинди, Новом Пазару, Кањижи и Шапцу. Ова иницијатива је реализована након интензивних преговора са локалним самоуправама у Центрима за стручно усавршавање и Регионалним центрима за усавршавање. Потом је, од априла до јуна, уследио процес потписивања споразума и отварање Мреже научних клубова. У клубовима су у међувремену покренути први програми.

НАУЧНИ КЛУБ БЕОГРАД

Једна од најважнијих активности која је реализована у Центру током пролећа 2016. године односила се на реконструкцију простора у Улици краља Петра где ће, као последњи корак у успостављању Мреже научних клубова, након 12 градова Србије, бити отворен Научни клуб Београд. Иницијално, овакав клуб је током 2013/14. радио у Улици кнеза Михаила, у изнајмљеном простору, где је и развијен концепт научног клуба. Будући да Центар није имао одговарајући простор за рад клуба, нити било какав други простор у коме би организовао своје програме, одлуком Владе Републике Србије, додељен му је на коришћење простор у Улици краља Петра. Како би се овај простор привео намени, финансијским планом су намењена средства за реконструкцију, промењено је седиште Центра и формирана је Радна група за реконструкцију клуба. Након више састанака, усвојено је идејно решење, прибављена је сва потребна документација и расписан је тендер за извођење грађевинских радова на реконструкцији простора. Научни клуб Београд ће бити отворен у октобру 2016. године.

ЦПН ТРИБИНЕ

Од јануара до јуна 2016. године у СКЦ-у су одржане четири ЦПН трибине које су забележиле рекордне посете. На ЦПН трибинама ове сезоне научници и други гости из јавног живота говорили су о темама из науке за које влада интересовање: границе људске спознаје (15.01), откриће гравитационих таласа (25.02), одлучивање и избори (30.03), и Борхес и математика (14.06), као и специјална трибина *Шта се догодило са науком у Србији* у холу УК Пароброд (05.05).

Истражите више на
cpn.rs/cpn-tribine

ЈАВНИ ПОЗИВ 2016.

ЦПН је и ове године позвао сва заинтересована научна удружења и друге организације да се пријаве за финансијску подршку пројектима промоције и популаризације науке. Пријавило се 258 пројеката, а средства у укупном износу од 7.000.000 РСД поделило је 65 победничких пројеката, од чега 47 у новој категорији локалних пројеката намењених новоствореним научним клубовима широм Србије.

Истражите више на
konkursi.cpn.rs

ИНТЕРНЕТ ПРОДАВНИЦА

Како би великом броју купаца широм Србије омогућио бржи и једноставнији начин куповине, Центар је отворио интернет продавницу. У понуди се налази разнолик и свакако другачији асортиман производа на нашем тржишту. Међу њима су часопис Елементи, велики број наслова научнопопуларног жанра, логичке слагалице као и многи други занимљиви артикли који су ту да вас подсети на науку.

Истражите више на
prodavnica.cpn.rs

ЦПН ПЛАНЕТАРИЈУМ И ОКЕАНИЈУМ

Мобилни ЦПН планетаријум и океанијум обилазе градове широм Републике Србије, доносећи знање, радост и нове хоризонте за ђаке у удаљеним крајевима. Од јануара до јуна ЦПН планетаријум је гостовао у Геронтолошком центру у Београду, у Батајници, Пазови, у новоствореним научним клубовима, као и у Федерацији БиХ.

Истражите више
cpn.rs/cpn-planetarijum

ИЗЛОЖБА СПЕКТРИ

Центар за промоцију науке је у 2016. години наставио путујућу изложбу *Спектри*, која је посвећена светлости – оној коју видимо, али и оној коју не видимо, а свакодневно нас окружује. У 2016. години изложба је гостовала на Филозофском факултету у Београду, као и у научним клубовима широм Србије приликом њиховог отварања од априла до јуна.

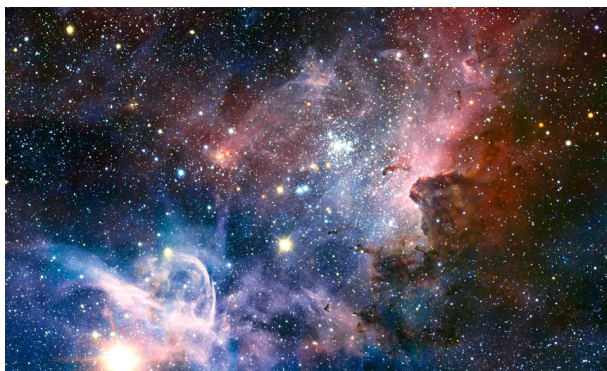
Истражите више на
cpn.rs/spektri

НАУЧНИ КАМИОН

Научни камион Центра за промоцију науке је покретна лабораторија, учионица и изложбени простор домаће производње. Осмишљен је тако да може да стигне у све делове Србије и приближи науку грађанима кроз различите програме. Поводом Дана науке и Ноћи истраживача Научни камион гостује у Београду почетком јула.

Истражите више на
cpn.rs/naucni-kamion

ТЕЛЕСКОП

Центар за промоцију науке је у 2016. години наставио иницијативу за укидање хороскопа у медијима и замену ове рубрике научнопопуларним садржајем. На предлог ЦПН-а прво је реаговао дневни лист *Данас* који је од 1. децембра 2015. рубрику *Хороскоп* заменио рубриком *Телескоп*, која и данас сваки дан садржи кратак популарни текст са астрономским темама.

Истражите више на
elementarijum.rs/teleskop

ОБУКА И САРАДЊА СА МЕДИЈИМА

Центар подржава све медијске иницијативе које шире културу науке. Током 2016. настављен је програм Колоквијум научног новинарства, који је од 2015. окренут студентима који желе да развију вештине и знања научног новинарства. Такође, Центар свакодневно покушава да олакша рад новинара у проналажењу тема и омогући лакши приступ научној заједници.

Истражите више на
cpn.rs/novinar

**ИЗДАЊА
САЈТОВИ
2016.**

ЕЛЕМЕНТИ

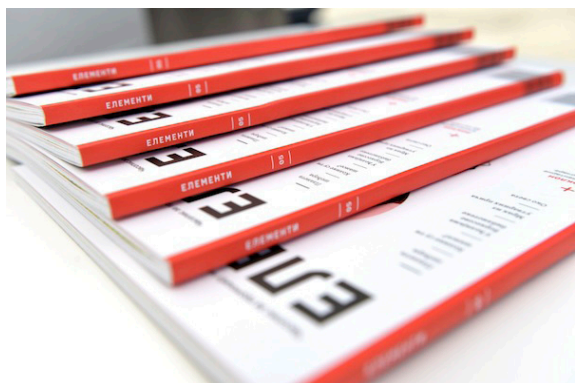

Истражите више на
elementi.rs

ЕЛЕМЕНТИ 04

Четврти број Елемената изашао је 30. марта 2016. године. Темат броја под називом *Како доносиш одлуку?* истраживао је различите аспекте свакодневних и не тако свакодневних избора и одлука које доносимо, кроз политику, еволуцију, психологију, социологију и друге науке. Поред тога, четврти број садржао је узбудљиве текстове о приватним свемирским мисијама, улози микроба у нашем организму, машинама као савременим робовима. Поклон броја био је Немогући лавиринт.

ЕЛЕМЕНТИ 05

Пети број Елемената је завршен у току овог Извештајног периода, и појавио се на киосцима у првим данима јула. Темат носи назив *Крвава историја рода Хомо* и бави се питањем: зашто смо од свих наших рођака, од еректуса до неандерталаца, једино ми, Хомо сапијенси, преживели до данашњег дана? Поред тога, број садржи текстове о математици Борхесове Вавилонске библиотеке, шећеру, неуронима огледалима и многе друге. Поклон броја је 3D слика Вавилонске библиотеке, као и одговарајуће наочари.

КЊИГЕ 2016.

УВОД У ОБЈАВЉИВАЊЕ НАУЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Увод у објављивање научних публикација је незаменљив водич кроз комплексан свет рецензија, цитатних листа и алгоритама, часописа, издавача и уредништава. Посебно корисна млађим истраживачима и докторандима, ова књига је пуна савета и објашњења терминологија, издавачких процеса и одлука. Оригиналнo издање објавила је издавачка кућа *Springer*, један од највећих и најпрестижнијих светских издавача у домену науке. Овим издањем Центар за промоцију науке наставља едицију *Научна комуникација* започету 2015. године. Електронско издање књиге у отвореном приступу, као и штампано издање, биће објављени почетком јула.

ШТА БИЉКА ЗНА

Користећи актуелна научна сазнања, аутор Данијел Шемовиц наглавачке окреће наше уобичајено виђење живота биљака. Од познавања силе Земљине теже до реаговања на звук, додир и мирисе, *Шта биљка зна: Водич кроз свој чула* показује како су нам биљке сличније него што можемо да претпоставимо, истовремено разоткривајући многе раширене псеудонаучне заблуде. Књига је један од најзапаженијих научнопопуларних бестселера у последњој деценији, и до сада је преведена на 13 светских језика. Овим издањем ЦПН наставља своју едицију *Популарна наука*. Књига излази из штампе почетком јула.

САЈТОВИ 2016.

ЕЛЕМЕНТАРИЈУМ

ЦПН портал Елементарнијум тренутно је најпосећенији научнопопуларни сајт у региону. Више пута награђиван, портал окупља познате текстописце, али и десетине нових, младих аутора. Уз текуће вести, Елементарнијум свакодневно доноси нове, узбудљиве приче из науке и живота, писане јасним и занимљивим језиком. У току Извештајног периода значајно је интензивирано укључивање нових, младих аутора.

elementarijum.rs

САЈТ ЕЛЕМЕНАТА

Занима вас где можете да купите Елементе? Како да се претплатите? Које бројеве имате, а које сте пропустили? Ко све пише за Елементе? Када и где се одржавају нове промоције? Већ након три броја, Елементи изазивају велику пажњу, одлично се продају и подстичу бројне похвале и сугестије. Како би информације о новом штампаном производу биле што доступније, ЦПН је развио посебну интернет презентацију часописа.

elementi.rs

САЈТ НАУЧНОГ КАМИОНА

Научни камион ЦПН -а је покретна лабораторија, учионица и изложбени простор домаће производње који може да стигне у све делове Србије. На први поглед, личи на обичан камион тегљач, али кад стигне у нови град, расклапа се и претвара у простор површине 120 m². Сајт Научног камиона у 2016. години наставља да буде главна полазна тачка праћења активности Научног камиона.

naucnikamion.cpn.rs

ЉУДИ И ДОКУМЕНТИ

Како би активности Центра постале што доступније и транспарентније, уз постојеће канале, све више информација о раду и пословању Центра подиже се на интернет. Грађани сада могу да сазнају све детаље о људским ресурсима, али и о документацији у Центру. Израда ових сајтова треба да послужи као пример отворености установе према грађанима.

cpn.rs/ljudi

cpn.rs/dokumenti

САЈТОВИ 2016.

САЈТ МРЕЖЕ НАУЧНИХ КЛУБОВА

Паралелно са отварањем 12 научних клубова широм Србије, ЦПН је осмислио и оформио интернет презентацију њихове мреже. На сајту посетиоци могу да се информишу о локацији свих научних клубова и њиховим организаторима, али и да погледају програм сваког клуба, као и календар активности.

cpn.rs/naucniklub

ART & SCIENCE

Три најзначајније европске научне институције – ЦЕРН, Јужна европска опсерваторија (ESO) и Европска свемирска агенција (ESA) – у јединственом споју са осам културних и научних тачака Европе. Циљ: успостављање новог, релевантног модела повезивања и представљања науке и уметности.

cpn.rs/artandscience

М3 САЈТ

На сајту Маја месеца математике су била представљена Лица математике, односно 10 наставника из Србије који су победили на конкурс и добили прилику да причају о својој доброј наставничкој и популаризаторској пракси, као и 10 великих имена из историје математике, који су били предмет изложбе, научнопопуларних текстова и графита широм Србије.

m3.rs

CREATIONS

Пројекат *CREATIONS* је под свој кров окупио угледне институције, универзитете, асоцијације и институте који се баве науком. Поред Универзитета Бајројт који предводи пројекат и ЦПН-а из Србије на пројекту учествује још 9 европских земаља - Швајцарска, Шпанија, Велика Британија, Грчка, Норвешка, Финска, Малта, Француска и Шведска.

creations-project.eu

**МЕЂУНАРОДНА
САРАДЊА
2016.**

ЕУ ПРОЈЕКТИ

RRI TOOLS

Пројекат се бави одговорним истраживањем и иновацијама (*Responsible Research and Innovation – RRI*) у Европи, са освртом на усклађен и ефикасан однос између науке и европског друштва. *RRI* концепт обухвата шест подручја која се односе на истраживање и иновације: јавни ангажман, формално и неформално образовање у науци, родну равноправност, етику, отворени приступ научним резултатима, као и само управљање истраживањем и иновацијама.

rri-tools.eu

ART & SCIENCE – European Digital Art & Science Network

Европска мрежа дигиталне уметности и науке укључује четири отворена позива за уметнике из читавог света. Првонаграђени пројекти добијају једномесечну резиденцију и менторски рад с научницима у ЦЕРН-у или Европској свемирској агенцији. Пројекти се затим реализују у оквиру *FutureLab*-а Арс електронике, пре него што се премијерно прикажу на Арс електроника фестивалу у Линцу, почетком септембра 2015. У оквиру овог пројекта ЦПН је организовао врло запажену изложбу у ДКЦ-у у Београду, у априлу 2016. године.

aec.at/artandscience

SATORI

Партнери развијају оквирну етичку процену коју ће користити европске институције и организације, а које ће бити засноване на детаљним анализама, општеприхваћеним етичким принципима, партиципативном процесу и ангажовању заинтересованих страна укључујући и јавност, како у Европи тако и шире. Главни циљ је да се побољша поштовање етичких принципа и закона у истраживању и иновацијама.

satoriproject.eu

CREATIONS

Основни циљ пројекта CREATIONS сумиран је у самом поднаслову који гласи Развијање проактивне научне учионице. Развој једне такве учионице остварује се кроз специфичан *IBSE* педагошки оквир који обухвата учење увиђањем. Учешће ЦПН-а на пројекту који је финансиран кроз програм Хоризонт 2020 укључује имплементацију пројекта у нашој земљи и координирање у раду и вођењу пројектног сајта.

creations-project.eu

НОЋ ИСТРАЖИВАЧА: ReFocus и COOLandHOT

Разноврстан програм укључује: извођење експеримената у којима учествује и публика, интерактивне експонате и визуелне изложбе, планетаријумске пројекције, занимљиве квизове и игрице за младе, креативни и уметнички програм, актуелне трибине и дискусије, састанке и директну комуникацију с научницима. Од ове године ЦПН је партнер на два пројекта Ноћ истраживача која се организују у Србији: *ReFocus* и *COOLandHOT*, а у пројекат је укључен и Научни камион ЦПН.

nocistrzivaca.rs

Quantum Music

Квантна музика је уметничко-научни пројекат чији је циљ истраживање везе између музике и квантне физике путем креирања нових уметничких дела и научних експеримената, који ће бити изведени уживо. Овај пројекат представља светове квантне физике и квантних честица широј публици и доприноси настанку новог научног и музичког жанра - квантне музике.

quantummusic.org

Hypatia

Хипатија је пројекат финансиран из програма Хоризонт 2020 Европске комисије, с циљем да заинтересује младе од 13 до 18 година за студије и каријере у области *STEM*-а (*Science, Technology, Engineering, Mathematics*) на родно сензитиван начин. Хипатија окупља научне центре, музеје, школе, истраживачке институте и представнике индустрије, као и експерте за питања родне равноправности и тинејџере.

hypatyaproject.eu

Re@WBC

Пројекат *Re@WBC* је посвећен развијању капацитета универзитетског особља, младих истраживача и других професионалаца који се налазе у сфери високог образовања, кроз низ тренинга који ће бити организовани током трајања овог трогодишњег пројекта. Координатор пројекта је Универзитет у Нишу, а Центар за промоцију науке је један од укупно тринаест партнера на пројекту.

rewbc.ni.ac.rs

GenderSTE

GenderSTE (Gender Science, Technology and Environment) је европска мрежа креатора / креаторки политика и истраживача / истраживачица окупљених око идеје равноправне заступљености жена у областима научног истраживања и иновација, као и бољој интеграцији и већем доприносу родних студија у овој области. Рад мреже подржава и финансира *COST* акција за међународну сарадњу у истраживању и науци.

genderste.eu

genderSTE
Science, Technology, Environment

SciCamps

Пројекат жели да оформи мрежу научних кампова у Европи са циљем повезивања организатора кампова како би се размењивале најбоље идеје и искуства у циљу развоја ових кампова. Завршен је у фебруару 2016.

sciencecamps.eu

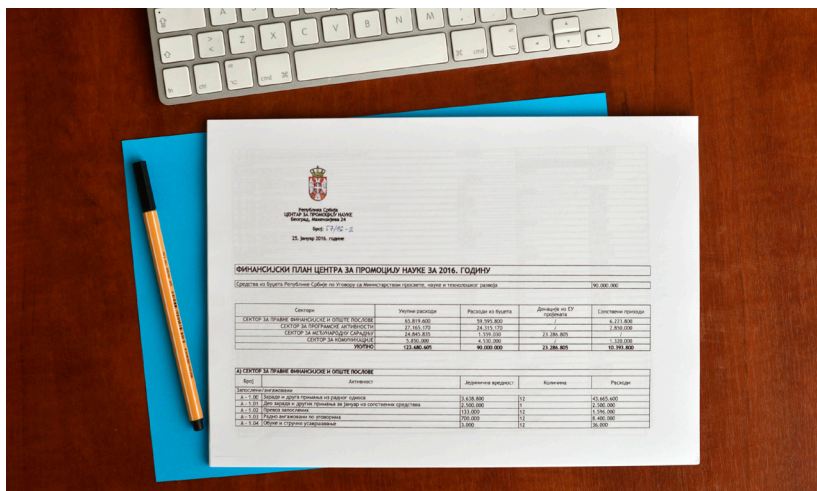
V-ALERT

Главни циљ *V-ALERT* пројекта је да помогне у развоју културе безбедности информација, с обзиром на то да су циљне групе првенствено деца у школама и њихови наставници, и премештавању јаза између разумевања и примене информационих технологија. У оквиру *V-ALERT* пројекта развија се и користи јединствено решење у облику 3D виртуелног света за учење које ће симулирати стварни живот и сценарије безбедносних претњи. Завршен је у фебруару 2016.

v-alert.eu

ПРАВНО- -ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

АКТИ УСВОЈЕНИ НА УПРАВНОМ ОДБОРУ

Уз подршку Сектора за правне, финансијске и опште послове, за прво полугодиште 2016. планирано је седам седница Управног одбора. Међутим, у овом моменту је одржано девет, а планира се до краја месеца и десета седница. У посматраном периоду а у вези са доношењем општих аката од стране Управног одбора донети су следећи правилници:

1. Правилник о раду Центра;
2. Правилник о унутрашњем узбуњивању у Центру;
3. Правилник о уређивању поступка јавне набавке;
4. Правилник о процедурама у вези са пословима саобраћаја у Центру;
5. Правила заштите од пожара;
6. Правилник о праву и условима коришћења техничке опреме, СИМ картица, мобилних телефона и друге техничке опреме за запослене у Центру;
7. Правилник о спровођењу поступка за доделу средстава за реализовање пројеката у функцији промоције и популаризације науке и технике;
8. Правилник о рекламацији.

Као резултат активности свих сектора донет је (Годишњи) План рада Центра за 2016. годину. Усвојен је Завршни рачун за 2015. годину.

Донет је и Статут Центра, који је у поступку давања сагласности од стране Владе РС. Оснивачки акт није донет, јер је Управни одбор одлучио да се донесе Статут. Започете су активности на изради следећих правилника:

- Правила у вези са електронском комуникацијом;
- Правилник о репрезентацији;

- Правилник о спровођењу међународних пројеката;
- Правилник о коришћењу средстава за репрезентацију;
- Правилник о службеном путовању;
- Правилник о попису;
- Правилник о рачуноводству.

До краја године планирано је да се сви постојећи правилници ревидирају или донесу нови, као и да се уради Информатор о раду Центра (за који не постоји законска обавеза, али се препоручује).

АКТИ КОЈЕ ЈЕ УСВОЈИО ДИКРЕТОР

У погледу општих аката које доноси директор, донето је следеће:

- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Центру;
- Програм обуке запослених из области заштите од пожара;
- План евакуације и упутства за поступање у случају пожара у Центру;
- План евакуације и упутства за поступање у случају пожара за Специјалну промотивно-галеријску надоградњу Центра за промоцију науке;
- Услови коришћења сајта prodavnica.cpn.rs.

Планира се да се донесе нови кодекс који се односи на запослене у Центру, а у току су и активности у вези са заштитом животне средине и израдом одговарајућег акта. Донет је и низ процедура и то: за израду путних налога за службена путовања; за израду дописа; за одржавање кухиње и др.

Поред одлука које се односе на редован рад директора, донета је и одлука о промени седишта Центра.

ИЗВЕШТАЈИ

У прописаним роковима достављани су извештаји о исплаћеним зарадама/накнадама, финансијски подаци и подаци о запосленима, као и квартални извештаји о спроведеним јавним набавкама. За период од 01. 07. 2015. до 31. 12. 2015. достављен је наративни и финансијски полугодишњи извештај МПНТР-у, а у току је израда новог за наредни полугодишњи период.

Урађен је и извештај о спроведеном Јавном позиву у 2015. години.

ИСПЛАТЕ И УПЛАТЕ

У погледу планираних активности које се односе на исплате и уплате у складу са роковима, а имајући у виду добијена средства од стране МПНТР, редовно је вршена исплата зарада, свих врста уговора (пп, дело, ауторско дело), превоза, накнада за рад УО, исплата пореза и доприноса на основу свих врста уговора, аконтација за службена путовања, закупа. На месечном нивоу упућивани су дописи надлежном министарству за добијање уговорене трансхе, а на дневном нивоу врши се контирање извршених исплата, обезбеђивање неопходне документације за плаћање рачуна, штампање дневних извештаја. У оквир ових активности спада и доношење одлука (о упућивању на службени пут, о исплати аконтација).

СУДСКИ СПОРОВИ

У току су четири судска спора. Један спор је у наведеном периоду окончан и у свему је поступљено по судској пресуди. Ангажована је адвокатска канцеларија, а руководилац Сектора редовно присуствује свим рочиштима.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Спроведено је 7 поступака јавних набавки мале вредности, закључено 7 уговора, у току је потписивање 4 нова уговора. У току су два поступка јавних набавки, а припрема се и јавна набавка велике вредности.

Поред уговора који су резултат спроведених јавних набавки, израђен је низ уговора који се односе на набавке на који се закон не примењује, тако да је у току

потписивање уговора о закупу пословног простора на Сајму, низ уговора који се односе на превоз, прелом књига (послови у вези са издаваштвом), уговори који се односе на међународну сарадњу.

Урађене су четири измене Плана јавних набавки и Финансијског плана Центра за 2016. годину. Урађено је извештавање по Плану јавних набавки са тачним навођењем рачуна по свакој од ставки. У току је израда извршења Финансијског плана Центра.

ОПШТИ ПОСЛОВИ

У погледу планираних активности које се односе на опште и кадровске послове, имајући у виду новодонету систематизацију, као и Правилник о раду, за запослене су донети анекси уговора о раду, као и решења о минулом раду (због измена законских прописа). Сви запослени су обавештени о забрани злостављања, занемаривања и узнемиравања.

Запослени и радно ангажовани прошли су обуку и тестирање за пп заштиту.

Већем броју запослених тестирано је познавање рада на рачунару.

Кроз појединачне обуке су прошли одређени запослени (за израду пројеката, за примену Закона о планирању и изградњи, за израду Плана интегритета, за е-продају), а за све запослене одржана је презентација Правилника о раду, Систематизације и Закона о раду, представљена је е-продавница.

Урађен је План годишњих одмора за 2016. годину, редовно се раде решења/акти која се односе на права радника (плаћено, годишњи и др.), редовно се врше пријаве/одјаве запослених, пп, израда одговарајућих уговора у области радних односа.

Извршен је преглед свих досијеа запослених и радно ангажованих, те допуњавање потребне документације.

Донет је низ одлука које се односе на радно време, прерасподелу радног времена, прековремени рад.

КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ

Јануар-јул 2016.

ЈАНУАР 2016.

ЦПН трибина о границама људске спознаје

Прва трибина у 2016. години одржана је 15. јануара у препуној Великој сали Студентског културног центра. Под називом *Где је граница људске спознаје?*, трибина о квантном свету и границама људске спознаје имала је рекордних 450 посетилаца. На трибини су говорили др Влатко Ведрал са Универзитета у Оксфорду, један од највећих квантних физичара данашњице и један од најуспешнијих научника са ових простора, др Машан Богдановски, филозоф са Филозофског факултета у Београду, и Бора Живковић, научни новинар из САД. На трибини је било речи о промени схватања света до које је довела квантна механика, и о научним и епистемолошким могућностима које она пружа, али и о потенцијалним ограничењима: когнитивним и сазнајним, природним, као и етичким.

Састанак Мреже центара за стручно усавршавање и ЦПН-а

ЦПН је у Нишу, у просторијама Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању, 23. јануара организовао други по реду састанак који је за циљ имао организацију будућих локалних научних клубова. На састанку су присуствовали представници центара за стручно усавршавање и представници ЦПН-а. Током састанка представљени су предлози програма будућих научних клубова, а уследила је и расправа ради што боље оптимизације и осигурања квалитета.

Кикинда: прво уговарање научног клуба

У Кикинди се 28. јануара одиграо састанак између представника ЦПН-а и Павла Маркова, председника Општине Кикинда. Циљ је било уговарање отварања Научног клуба у Кикинди, и том приликом су представници ЦПН-а имали прилику да виде просторије Центра за стручно усавршавање, где се Научни клуб у каснијим месецима сместио.

ФЕБРУАР 2016.

Нове образовне технологије

Центар за промоцију науке је 26. и 27. фебруара учествовао на сајму и конференцији Нове технологије у образовању 2016, који је организовао Британски савет у *BelExpoCentru*, у Београду. Центар је на сајму поставио сопствени штанд који је постао модел Научног клуба: простор са изложбом *Сјекџри*, са кутком за читање и одмор, и библиотеком, са искусним организаторима, промотерима и водичима.

ЦПН трибина о открићу века

У четвртак, 25. фебруара, одржана је ЦПН трибина под називом *Одакле долазе гравитациони таласи?*. Место догађаја је још једном била Велика сала Студентског културног центра, где су многи посетиоци били приморани да стоје – није било довољно столица. Гости у саставу др Александар Богојевић, директор Института за физику, др Милован Шуваков, физичар и помоћник министра просвете, науке и технолошког развоја, и др Драгана Илић, астрофизичарка са Математичког факултета у Београду, говорили су о великом открићу у лабораторији-опсерваторији *LIGO*, о природи гравитационих таласа.

Кањижа, Смедерево, Чачак, Књажевац и Лесковац: нови договори

Током фебруара интензивирали су се договори које је Центар правило са представницима локалних самоуправа и директорима центара за стручно усавршавање. Представници ЦПН-а са директором Немањом Ђорђевићем на челу путовали су широм Србије, у Кањижу, Смедерево, Чачак, Књажевац и Лесковац, како би се упознали са будућим партнерима, договорили сарадњу и видели просторе у којима ће током пролећа организовати просторије научних клубова.

ЦПН у Лондону

Трочлани тим из Центра за промоцију науке, задужен за сарадњу на међународном пројекту *RRI Tools (Responsible research and innovation Tools)*, учествовао је на тренингу тренера одржаном у Лондону од 17 до 19. фебруара. На обуци одржаној у Лондону, коју је организовао *UCL (University College London)*, један од партнера на пројекту, представници ЦПН-а Немања Ђорђевић, Ђурђа Тимотијевић и Катарина Анђелковић учили су како да држе тренинге, предавања и радионице о одговорном истраживању. Циљ пројекта је да кроз ове тренинге намењене тренерима створи мрежу обуке о одговорном истраживању широм Европе.

ЦПН у Делфту

Представнице Центра за промоцију науке учествовале су на радном састанку међународног пројекта *SATORI*, одржаном 17. и 18. фебруара у Делфту, у Холандији. Пројекат *SATORI* има за циљ да развије заједнички оквир за процену етичких стандарда у домену научних истраживања на нивоу Европе. Представнице ЦПН-а Ивана Хорват и Дубравка Вејновић излагале су план активности једног од радних пакета у оквиру пројекта, а који је посвећен комуникацијама и дисеминацији резултата пројекта.

ЦПН у Риједи

Центар за промоцију науке остварио је сарадњу са Универзитетом у Риједи у оквиру међународног пројекта *RRI Tools (Responsible Research and Innovation Tools)* на којем је ЦПН један од партнера. У просторијама Акварија на Кампусу је, 24. фебруара, одржана презентација намењена како истраживачима и професорима Ријечког универзитета тако и представницима привреде и индустрије. Презентацију пројекта водио је представник ЦПН-а, руководилац Сектора за међународну сарадњу, Добривоје Лале Ерић.

Састанак жирија за ESO награду у Линцу

У оквиру пројекта *Art & Science*, у Линцу је одржан састанак жирија који је бирао победника отвореног позива за уметнике за резиденцијални боравак у Јужној европској опсерваторији у Чилеу. Након дводневног одлучивања, жири је одлучио да победник буде

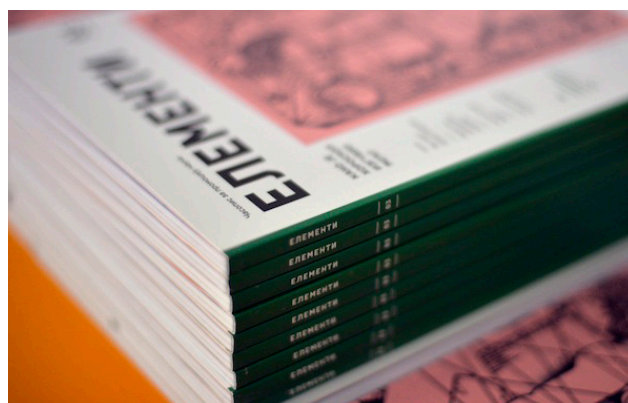
немачка уметничка група Квадратур (*Quadrature*). Испред Центра за промоцију науке, члан жирија је био Слободан Цоба Јовановић, уметнички директор пројекта.

Промоција Научне комуникације

Центар за промоцију науке је 18. фебруара гостовао у Свечаној сали Драгослав Срејовић на Филозофском факултету у Београду, где је промовисана књига *Научна комуникација* Пјера Ласла. О књизи су говорили Иван Умељић, руководилац Групе за издаваштво ЦПН-а, Слободан Бубњевић, координатор Сектора за продукцију, а разговор о књизи је водио домаћин др Машан Богдановски, доцент на Одељењу за филозофију Филозофског факултета.

Елементи у Панчеву

Центар за промоцију науке гостовао је 11. фебруара у Културном центру Панчево, где је одржао промоцију часописа *Елементи*, а посебно актуелног трећег броја. Пред публиком од неколико десетина заинтересованих грађана, директор ЦПН-а Немања Ђорђевић, уредник Елемената Слободан Бубњевић и научни новинар Никола Здравковић представили су часопис, његов приступ и теме, али и ширу слику о раду и плановима Центра за промоцију науке.

МАРТ 2016.

Елементи 04

Четврти број првог домаћег илустрованог научно-популарног часописа Елементи био је представљен 29. марта у ЕУ инфо центру у Београду. На конференцији су о новом броју Елемената говорили директор ЦПН-а Немања Ђорђевић, уредник Елемената Слободан Бубњевић и научни новинар Никола Здравковић. Разговор је водила научна новинарка и извршна уредница Елементарјума Ивана Хорват.

Часопис се могао наћи на киосцима почев од наредног дана, 30. марта. Инспирисан како политичким тако и личним, љубавним, несвесним и погрешним изборима, темат четвртог броја *Како доносиШе одлуку?* позабавио

се важном темом одлучивања из више различитих углова: политичког, психолошког, еволуционог, па и социолошког. Посебно се успешно показао дизајн целог темата, који је читаоце смештао у важне и занимљиве психолошке проблеме и загонетке. Поред тога, у часопису су се могли наћи узбудљиви и информативни текстови из различитих научних области: од утицаја микроорганизама на наше когнитивне функције, преко приватних свемирских мисија, до репортажа из Медељина и са језера Киву, историје ватиканског Индекса забрањених књига и расправе о неопходности религије.

Крушевац, Нови Пазар, Крагујевац, Шабац: наставак сарадње

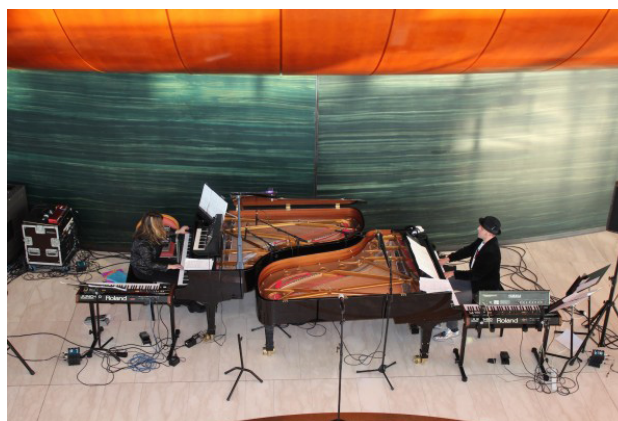
Центар за промоцију науке је и током марта наставио посете Центрима за стручно усавршавање широм Србије, разговоре са представницима локалних власти и научно-образовне јавности, као и обиласке просторија у којима ће научни клубови бити смештени. План једна посета недељно успешно је изведена и у марту, и поред жестоког темпа путовања, састанака, разговора и планирања. Поред ЦПН посета, представници свих 12 будућих научних клубова посетили су просторије ЦПН-а у Београду 24. марта, на последњем заједничком састанку, где су се водили завршни разговори о опремању клубова, као и о планираним програмима и тренинзима.

GenderSTE у Новом Саду

Представници Центра за промоцију науке учествовали су на дводневној Едит Штајн тренинг школи у оквиру COST (*European cooperation in Science and Technology*) акције *genderSTE (Gender Science, Technology and Environment)* мреже која се одвијала под називом Род у истраживању и пројектима у оквиру Хоризонта 2020 (*Gender in research and in Horizon 2020 projects*). Домаћин овог међународног скупа који се одржао 3. и 4. марта био је Универзитет у Новом Саду.

ЦПН у Копенхагену о квантној музици

Састанак партнера на пројекту *Quantum Music* одржан је од 10. до 13. марта у Копенхагену, у Данској школи сценских уметности. Састанку су присуствовали представници Музиколошког института, Центра за нову уметност и Центра за промоцију науке из Србије, као и домаћини из Данске школе сценских уметности у Копенхагену.

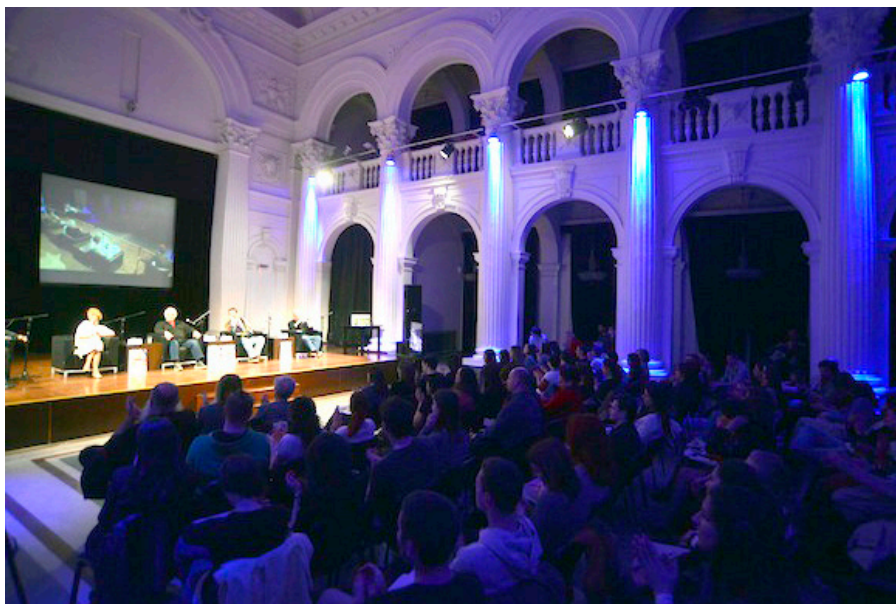
Путујуће изложбе у Београду

Два путујућа програма Центра за промоцију науке су се током марта нашла у – Београду.

Планетаријум је од 15. до 17. марта гостовао у Геронтолошком центру, па су и старији грађани имали прилику да присуствују динамичном програму Планетаријума, као и предавањима и радионицама које воде искусни представници ЦПН-а и армија волонтера. Догађај је имао врло позитивне реакције у јавности, као и на друштвеним мрежама.

Са друге стране, изложба *Сѵекѝри* је имала своје последње стајалиште пре туре по новим научним клубовима: у просторијама Филозофског факултета у Београду, 20. марта. Изложба је посетила Филозофски факултет као део конференције под називом Емпиријска истраживања у психологији.

ЦПН трибина која је умрежила 12 градова

Након што се четврти број Елемената са тематом *Избори: Како доносимо одлуку?* појавио у продаји, Центар за промоцију науке је организовао ЦПН трибину са истоименом темом. Трибина је одржана у среду, 30. марта, у пуној Великој сали Студентског центра у Београду. Као и претходна, ЦПН трибина „Како доносимо одлуку“ привукла је велику посету, али је организована као прва национална трибина. Трибину је, наиме, уживо пратила и публика из девет градова у којима су овог пролећа били отворени научни клубови. Уз техничку подршку Тајмлајн продукције, уживо су

укључени Лесковац, Чачак, Ниш, Ужице, Књажевац, Смедерево, Крушевац, Нови Пазар и Шабац. О изборима и доношењу одлука на трибини су говорили др Каја Дамњановић, психолошкиња из Лабораторије за експерименталну психологију на Филозофском факултету у Београду, др Оливер Тошковић, доцент на Одељењу за психологију на Филозофском факултету у Београду, Воја Антонић, научни публициста, и др Зоран Лучић, професор на Математичком факултету у Београду и бивши извршни директор агенције ЦЕСИД.

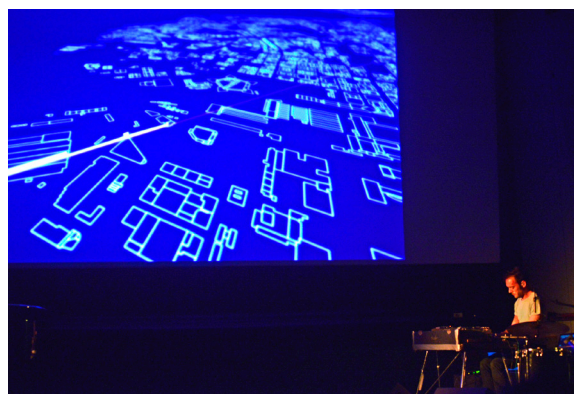

АПРИЛ 2016.

Art & Science у Културном центру Београда

У четвртак, 7. априла, у 19:30 часова, у галерији Подрум у Културном центру Београда, отворена је изложба *Art & Science*. Ову необичну, мултимедијалну изложбу која спаја науку и дигиталну уметност, технологију и инспирацију, организовао је Центар за промоцију науке. Изложба је трајала до 27. априла. *Art & Science* је на интерактиван, забаван и савремен начин представила радове домаћих и иностраних уметника који су учествовали у међународном пројекту „Европска мрежа дигиталне уметности и науке“, на којем је Центар за промоцију науке партнер. Пројекат, под покровитељством програма Креативна Европа Европске комисије, укључује ЦПН, али и још неколико партнера, као што су ЦЕРН, Европска свемирска агенција и Јужна европска опсерваторија.

Отварање првих научних клубова

Током априла отворена су прва четири научна клуба: у Лесковцу, у Чачку, у Нишу и у Ужицу, по један сваке недеље. Сваком отварању претходила је организација и уређење нових просторија које су водили представници Центра за промоцију науке. Традиционално, отварању научног клуба присуствовали су директор ЦПН Немања Ђорђевић и представници локалних самоуправа. Отварања су имала врло позитиван одјек у локалним медијима.

Отварање Јавног позива

Упркос умањеним средствима, Центар је расписао Јавни позив са идејом да и ове године подржи разноврсност иницијатива којима се наука шири Србијом. Након што је објављен у дневним листовима, Јавни позив је отворен 22. априла.

Елементи у Полету

Нови број часописа Елементи представљен је у уторак, 12. априла у 20 сати у клубу-галерији Полет, у Цетињској улици број 15, у Београду. Говорили су Слободан Бубњевић, уредник Елемената, аутори Никола Здравковић и Јована Николић. Разговор је водила Ивана Хорват, извршна уредница Елементарнијума.

Елементи у Новом Саду

У понедељак, 18. априла, у омладинском центру ЦК 13 у Новом Саду поново је представљен четврти број часописа Елементи. На промоцији су говорили Слободан Бубњевић, уредник Елемената, аутори Никола Здравковић и Јована Николић, а разговор је опет водила Ивана Хорват, извршна уредница научнопопуларног портала Елементарнијум.

ЦПН у Ђеру

У граду Ђеру у Мађарској је 15. априла одржан други по реду фестивал науке под називом *Базар експеримената*, а један од предавача и учесника у програму био је и директор ЦПН-а Немања Ђорђевић.

Наука за тинејџерке

Центар је један од десет партнера у конзорцијуму европског пројекта Хипатија који се финансира из програма Хоризонт 2020 Европске комисије и који траје три године. Примарни циљ пројекта је да заинтересује младе узраста од 13 до 18 година, а посебно младе девојке, да своје будуће каријере изабере у *STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics)* области. Сајт пројекта и кампање *Expect Everything* покренути су 21. априла.

Положај жена у науци

У четвртак 28. априла у *Startit* центру, у 18 часова, Центар за промоцију науке одржао је радионицу Женска страна науке. Циљ радионице био је представљање међународног пројекта Хипатија, на коме је Центар за промоцију науке један од партнера.

Поглавље 25 у Новом Саду

Европски покрет у Србији, Локално веће у Новом Саду и Београдски фонд за политичку изузетност у Галерији Матице српске у Новом Саду организовали су 9. априла конференцију „У сусрет отварању преговарачких поглавља 25 (наука и истраживање) и 26 (образовање и култура)“ где је Добривоје Лале Ерић, руководилац Сектора за међународну сарадњу, представио рад ЦПН-а.

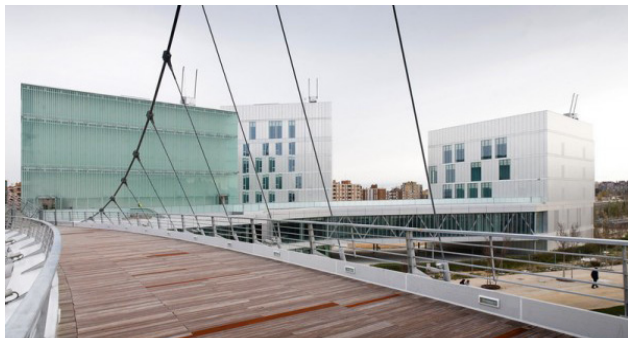
МАЈ 2016.

Мај месец математике 2016.

Као и ранијих година, у току маја месеца Центар за промоцију науке организовао је велику манифестацију М3. Под именом Лица математике, овогодишњи М3 био је окренут како историјским личностима које су промениле наше схватање математике тако и победницима конкурса Лица математике – успешним наставницима и професорима из школа широм Србије, који су имали прилику да свој рад представе кроз изложбе, радионице и предавања у оквиру М3. Изложба Лица математике, која се састојала од 10 профила и биографија великих математичара из историје, као и 10 профила и биографија најуспешнијих наставника

математике у Србији данас, трајала је у холу Хемијског факултета у Београду од 12. до 31. маја. Материјал је био постављен и у возила ГСП Београд у трајању изложбе. Грађани Београда су тиме имали прилике да се упознају са многим и разноликим људским лицима математике: од античких мислилаца до наших комшија, предавача у основним школама. Поред изложбе, у сарадњи са Математичким институтом САНУ одржан је низ радионица у Галерији науке и технике. Коначно, од 25. до 29. маја, у Београду и Петници је гостовао велики светски математичар и популаризатор др Џејмс Тентон, који је током пет дана одржао десетак посећених предавања.

ЦПН у Сарагоси

У оквиру пројекта „Европска мрежа дигиталне уметности и науке“, Центар за нове технологије и уметност „Етопија“ отворио је 20. маја изложбу под називом *Reverberadas*. На изложби у Сарагоси су представљени радови десетак уметника и уметничких група, који кроз савремену праксу третирају актуелне научне теме и њихову друштвену улогу и значење. О дометима учешћа Центра за промоцију науке говорио је Добривоје Лале Ерић, руководилац Сектора за међународну сарадњу ЦПН.

ЦПН у Копенхагену

Дубравка Вејновић, представница и координаторка пројекта *SATORI* испред Центра за промоцију науке, крајем маја је присуствовала састанку у Копенхагену, на којем су се окупили сви партнери укључени у реализацију овог европског пројекта. Примарни циљ састанка одржаног у просторијама Данске фондације за стандарде је процена исплативости етичке процене.

ЦПН у Колашину

У оквиру пројекта *RRI Tools*, у периоду од 30-31. маја, у Колашину, ЦПН тренери у сарадњи са Министарством науке Црне Горе, одржали су тренинг о одговорном истраживању и иновацијама. Тренинг у Колашину био је први у низу тренинга које ће ЦПН, као координатор за југоисточну Европу, организовати у земљама у региону до краја 2016. године. Тренинг су водиле Ђурђа Тимотијевић и Катарина Анђелковић.

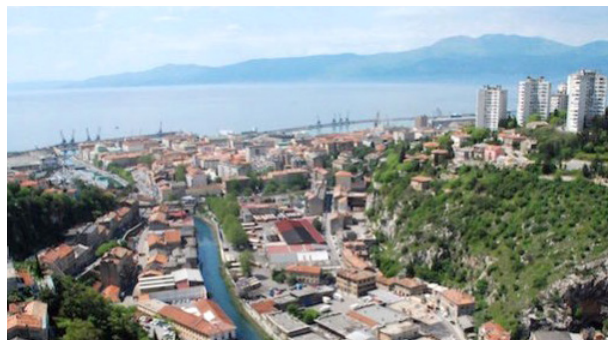
CREATIONS у Атини

Представници 16 партнерских институција из 11 земаља у оквиру конзорцијума пројекта *CREATIONS* састали су се у Атини како би наставили рад на овом трогодишњем пројекту. Центар за промоцију науке је

у Атини представио комплетни визуелни идентитет и лого пројекта, као и пројектни сајт и друге графичке материјале. Такође, презентован је и план активности за имплементацију пројекта у Србији и директан рад са наставницима.

RRI Tools у Ријеци

На Филозофском факултету у Ријеци је средином маја 2016. по тринаести пут организована међународна конференција *Excellence & Innovation in Basic – Higher Education & Psychology*, која својим програмом има за циљ да подстакне целоживотно учење и на тај начин допринесе унапређењу сваког појединца. Представнице ЦПН су у оквиру другог дана конференције представиле пројекат *RRI Tools*.

Роса Доран у Србији

Центар за промоцију науке, Друштво физичара Ниша и *Scientix* мрежа наставника природних наука, уз подршку пројекта *CREATIONS*, заједнички су организовали радионице др Росе Доран, угледне промотерке науке и међународног експерта за савремену наставу природних наука. Радионице су одржане од 30. маја до 4. јуна у Панчеву, Београду и Нишу.

ЦПН на Београдском манифесту

Центар за промоцију науке учествовао је на овогодишњем фестивалу Београдски манифест од 27. до 29. маја. Током ова три дана у IQ зони фестивала били су изложени експонати Центра за промоцију науке и одржан велики број математичких радионица које је припремио ЦПН.

Поред ових Сектор за програм је у мају организовао и друга гостовања. Мобилни планетаријум је током овог месеца посетио Федерацију БИХ.

Нови научни клубови

У току маја, Центар за промоцију науке отворио је научне клубове у пет градова Србије: у Књажевцу, Крагујевцу, Смедереву, Крушевцу и Кикинди. У жестоком темпу отварања научних клубова највише су учествовали представници Програмског сектора ЦПН-а, који су пред отварање одлазили у центре за стручно усавршавање, припремали простор научног клуба, организовали отварања и писали вести за сајт Центра за промоцију науке. У овоме им је помагала Видео-продукција, као и ПР служба ЦПН-а.

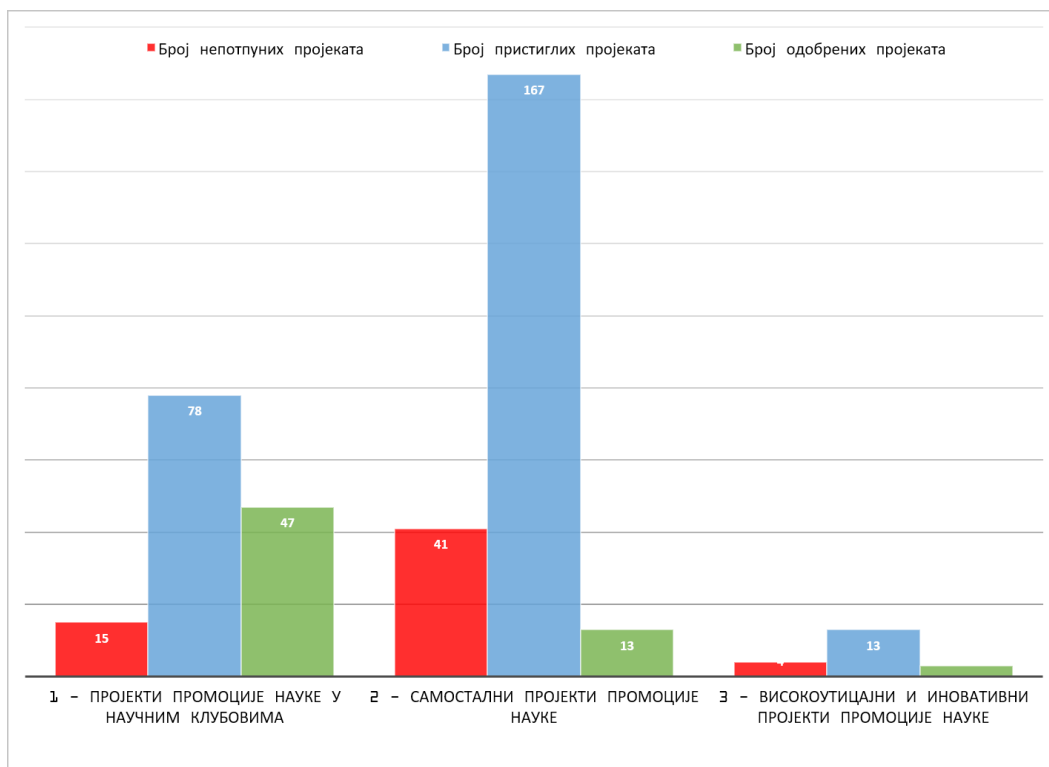
Шта се догодило са науком у Србији?

У готово ванредној ситуацији за научнике у Србији, Центар за промоцију науке организовао је ванредну, отворену ЦПН трибину како би се јавно разговарало о изазовима новог истраживачког циклуса, о дилемама и поделама у научној заједници, као и питању легалности и поништавања конкурса Министарства просвете, науке и технолошког развоја за финансирање научних пројеката. Под називом *Шта се догодило са науком у Србији?* трибина је одржана у четвртак, 5.

маја, у 15 часова, у холу УК Пароброд (Капетан Мишина ба) у Београду. На скупу су говорили др Срђан Вербић, министар просвете, науке и технолошког развоја; академик Зоран Поповић, потпредседник САНУ; др Александра Павићевић, са Етнографског института САНУ, као представник Заједнице института Србије; др Весна Милетић из Покрета Спасимо науку и др Ђурђица Јововић из Синдиката науке.

ЈУН 2016.

Јавни позив 2016.

У току јуна месеца завршени су селекција и објављивање резултата Јавног позива за финансијску подршку пројектима промоције и популаризације науке у 2016. години. На Јавни позив 2016. електронским путем у року се пријавило 258 пројеката научних, научностручних друштава, удружења и других организација регистрованих у Републици Србији, као и већег броја физичких лица. Средства су додељена за 65 пројеката у три категорије. У оквиру прве категорије (пројекти промоције науке у научним клубовима), средства су додељена за 47 пројеката. У другој категорији (самостални пројекти промоције науке), додељена су средства за 15 најбољих пројеката. У оквиру треће категорије (високоутицајни и иновативни пројекти промоције науке) три су освојила средства.

Мрежа научних клубова

Центар за промоцију науке је у јуну завршио велику и напорну турнеју отварања научних клубова у 12 градова широм Србије. Последња три отворена научна клуба била су у Шапцу, 7. јуна, у Кањижи 14. и у Новом Пазару 21. јуна. Отварањем Научног клуба у Новом Пазару и званично је завршен први корак у великој децентрализацији промоције науке, једном од главних пројеката Центра за промоцију науке у 2016. години. До 21. јуна неки раније отворени клубови већ су пуном паром планирали научне, научнопопуларне и образовне програме, а ЦПН наставља да ради на свом задатку да локални научни клубови буду аутономне институције, прилагођене захтевима и потребама својих заједница.

Водећи астрономи у Београду

У време одржавања велике конференције *LSST@Europe2* у Београду, од 20. до 24. јуна, у среду, 22. јуна, у Дому омладине Београда астрофизичар са Универзитета у Вашингтону, Ендрју Коноли, одржао је научнопопуларно предавање *Unravelling the history of the Universe*. Након предавања уследила је трибина на којој је широј јавности представљен *LSST* пројекат као и учешће научника са ових простора на њему. На трибини су поред др Ендрјуа Конолија говорили др Дарко Јевремовић, научни саветник Астрономске опсерваторије у Београду и координатор српског учешћа у *LSST* пројекту, др Жељко Ивезић, научни директор *LSST* пројекта, и др Марио Јурић, директор система за управљање *LSST* подацима. Разговор је водила Ивана Хорват из ЦПН-а.

ЦПН трибина о Борхесу и бесконачности

Под називом Да ли смо заробљени у Борхесовој библиотеци, у уторак, 14. јуна, одржана је ЦПН трибина посвећена бесконачности, математици, књижевности и аргентинском писцу Хорхеу Луису Борхесу, од чије смрти је тог дана било прошло тачно 30 година. Трибина је одржана у Великој сали СКЦ-а у Београду, али и у 7 других градова одакле су је грађани пратили уживо из научних клубова. О Борхесовој књижевности и њеном преплитању са науком и научном фантастиком говорили су Ксенија Вуловић, асистенткиња на Филолошком факултету у Београду, Мухарем Баздуљ, писац и новинар, Миодраг Рашковић, математичар са Математичког института САНУ, и Зоран Живковић, писац и теоретичар научне фантастике. Овом трибином била је и завршена пролећна сезона ЦПН трибина.

RRI Tools на Звездари

На иницијативу Министарства просвете, науке и технолошког развоја организован је округли сто који је окупио представнике организација цивилног друштва, јавног сектора и привреде. Центар за промоцију науке је представио велики европски пројекат *RRI Tools*, који се, између осталих тема, бави и питањем како да се наука приближи друштвеној заједници.

RRI Tools на Фармацеутском факултету

У четвртак, 16. јуна, у Свечаној сали Фармацеутског факултета у Београду, представљен је пројекат *RRI Tools*. Како је *RRI Tools* један од водећих пројеката у оквиру програма Европске уније, Добривоје Лале Ерић, регионални координатор пројекта, представио је његову улогу у оквиру програма Хоризонт 2020. На представљању су говорили и Катарина Анђелковић и Марина Матовић из ЦПН-а.

RRI Tools у Загребу

У организацији Агенције за мобилност и програме ЕУ и Министарства знаности, образовања и спорта Владе Републике Хрватске у Загребу је 3. јуна одржана једнодневна конференција "Наука са друштвом и за друштво", посвећена програму Хоризонт 2020. Представници ЦПН објаснили су RRI концепт и пројекат *RRI Tools*.

Art & Science у Љубљани

Изложба у Љубљани трећи је догађај у оквиру Европске мреже дигиталне уметности и науке у 2016. години,

након изложби у Београду и Сарагоси. Током програма у Словенији, заједнички састанак свих партнера на пројекту одржан је унутар јединствене институције смештене у селу Витање код Марибора – Културном центру за европске свемирске технологије (КСЕВТ).

ЦПН у Грацу

Представници ЦПН присуствовали су од 9. до 11. јуна годишњој конференцији *ECSITE*. Ове године конференција је одржана у Грацу, у Аустрији, под називом *Colours of Cooperation* и окупила је више од 1000 учесника из 53 државе. У име ЦПН конференцији су присуствовали Немања Ђорђевић, директор, Бранимир Ацковић, Ђурђа Тимотијевић и Јована Николић.

ЦПН у Нишу

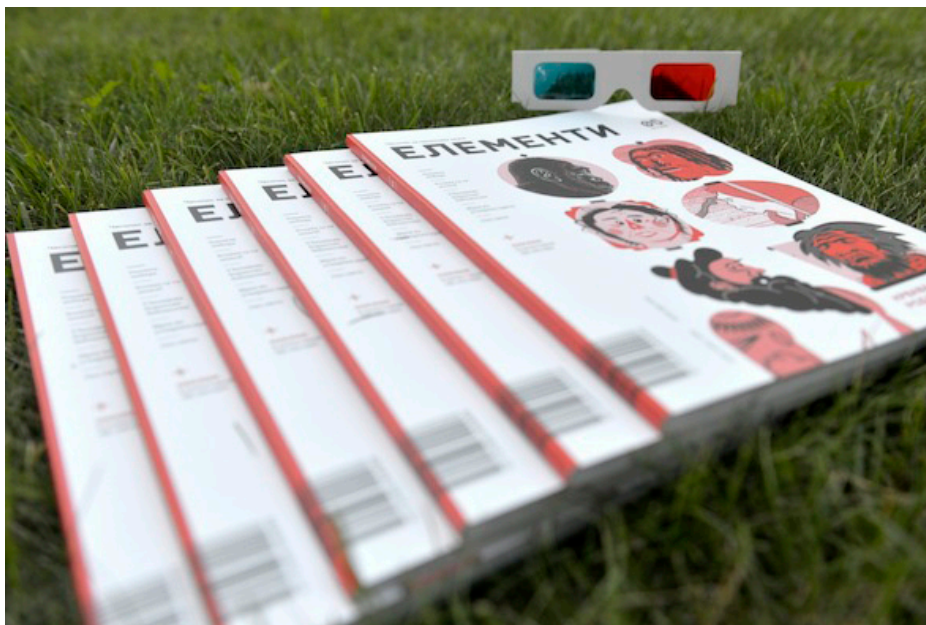
Представници ЦПН су се одазвали на позив колега са Департмана за физику Природно-математичког факултета у Нишу и заједно са њима организовали трибину на тему Да ли нам је научна комуникација нужна?. Трибини су присуствовали представници факултета. О томе да ли нам је научна комуникација нужна и шта Центар за промоцију науке на том пољу ради говорили су директор ЦПН-а Немања Ђорђевић, научни консултант у ЦПН-у др Тања Аднађевић и научни новинар у ЦПН-у Никола Здравковић.

ЦПН на Миксер фестивалу

Центар за промоцију науке гостује на овогодишњем Миксер фестивалу (7-12. јун), на образовном програму ЕДУ зона, који организује Истраживачка станица Петница. У суботу, 11. јуна, од 10 часова до поднева, стручна сарадница ЦПН-а Катарина Анђелковић учествује у разговору о самообразовању, где представља активности Центра у оквиру ове важне образовне теме.

Поклон Универзитетској библиотеци

ЦПН је током јуна 2016. године Универзитетској библиотеци у Новом Саду поклатио сва прошлогодишња издања научноистраживачких организација из Србије, као и сва актуелна издања Центра за промоцију науке.

Елементи 5

Током јуна завршено је дизајнирање и прелом петог броја часописа Елементи, који су се појавили у продаји у првој недељи јула. У петом броју темат носи назив Крвава историја рода Хомо и одговор на питање: како је могуће да су, од неколико рођака у роду Хомо који су пре око 100.000 година делили животни простор на Земљи, само Хомо сапијенс преживели до данашњих дана?

Поред занимљивог и атрактивно дизајнираног темата, пети број Елемената садржи мноштво узбудљивих текстова са темама као што су планета шећера, математика Борхесове библиотеке, неурони огледала, битка за Јужни пол и путовања кроз људску историју. На поклон читаоци петог броја добијају 3D илустрацију Борхесове Вавилонске библиотеке, као и 3D наочари.

www.cpn.rs